REDACȚIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorî nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și următórele Birourî de anunciurî:

In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.

— Publicărî mai dese după tarifă și învoială.

RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunî 6 fl., pe trei lunî 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francî, pe șése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francî.

Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorî.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunî 5 fl., pe trei lunî 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunî 6 fl., pe trei lunî 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banî. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 190. Brașov, Sâmbătă 26 August (8 Septemvrie). 1900.

Disolvarea camerei austriace.

După scirile cele mai nouĕ sosite dela Viena, cercurile hotărîtóre de-acolo s'au decis pentru disolvarea parlamentului. Se asigură, că consiliul de miniștri întrunit astădî va stabili în mod formal și definitiv disolvarea.

Așa-dér nu va fi crisă ministerială. Cabinetul Koerber va rĕmânê în funcțiune și încă înainte de-a pleca la manevrele din Galiția împĕratul va semna decretul de disolvare.

Érășî au învins considerațiunile de oportunitate. Ca nu cumva sĕ fiă porvocată o nouă furtună în sînul Germanilor și sĕ nu se atingă și susceptibilitățile celor din Ungaria, guvernul austriac preferă de a continua esperimentările sale cu ajutorul paragrafului 14. Și fiind-că n'a putut sĕ delăture obstrucțiunea cehă, s'a decis a disolva camera, cu gândul și cu intențiunea de a nu o conchema îndată, ci numai după câte va lunî, în care interval va cârmui cu amintitul paragraf.

Speranțele Cehilor, că se va retrage cabinetul, orî că se va face o remaniere esențială a lui, Koerber fiind înlocuit la președința consiliului de un alt bărbat de stat mai apropiat vederilor și nisuințelor autonomiste, nu s'au împlinit.

Situația prin urmare nu se va schimba de loc în fond, ci prin disolvarea camerei cabinetului Koerber va câștiga érășî timp de câte va lunî pentru tratările lui neisbutite cu partidele și Koerber va dice: *qui habet tempus, habet vitam.*

Guvernul actual austriac va trăi dér încă cât-va timp tot așa de neturburat, ca dela amânarea „Reichsrath“-ului încóce. El își va continua munca sa nemulțămitóre și neroditóre de a împaca pe Cehî cu Germanii și de a mulcomi și liniști celelalte popóre.

Se asigură, că la acésta soluțiune a contribuit mult și ministru-președinte unguresc Coloman Szell. S'a dis din parte oficiósă, că Szell nu s'a dus la Viena, decât în afacerile proprii ungurescî. Dér acésta e numai vorbă pentru a păstra decorul principiului de neamestec.

De fapt ministru-președinte ungeresc s'a sfătuit în tótă forma cu monarchul și cu bărbații de stat austriacî asupra modului de soluțiune a crisei, firesce din punctul de vedere cum ar conveni mai bine și intereselor Ungariei.

S'a și vestit în tóte părțile prin telegraf, că Szell a accentuat la Viena neapĕrata necesitate, de a-se păstra în Austria constituționalismul. Ceea-ce vré sĕ dică, se mulțămesce, ca cabinetul Koerber sĕ guverneze mai departe cu §-ul 14. Acest paragraf se cuprinde în adevĕr în constituțiunea austriacă, dér guvernarea cu ordonanțe împĕrătescî, ce o admite, numai constituțională nu este în realitate. Despre acésta sunt toțî în clar.

Ajunge însĕ, că forma este păstrată, și cu atâta se mulțămesce și Coloman Sell, numai sĕ nu se facă vr'o schimbare în Austria în sens federalist.

Ungurii pot fi dér de-ocamdată liniștițî. Până când însĕ? Asta, firesce, e cu totul altă întrebare.

Miniștri ungurescî la sfat. Alaltăerî s'a ținut în Budapesta un consiliu de miniștri, care a durat óre întregî. Pe când se ținea consiliul, clubul liberal era îndesuit de curioșiî, carî așteptau sĕ scie, ce anume va eși din sfatul miniștrilor. Abia însĕ înainte de óra 8 séra apărù la club și ministru președinte Szell, cu colegii sĕi Fejervary, Wlassics și Daranyi. Coloman Szell fù asediat îndată de întrebările mamelucilor și el ținù imediat sĕ-i liniștéscă. A spus ministrul, că habar sĕ n'aibă Maghiarii, deóre-ce în Austria nu se va întêmpla nimic, ce s'ar opune ordinei constituționale de acolo. Situația austriacă, dise el, se reasumă în aceea, că monarchul își esercită simplu un drept constituțional prin faptul, că *va disolva „Reichsrath“-ul*, fapt asupra căruia s'a decis deja și care *va urma în timpul cel mai scurt.* — Declarația lui Szell a făcut sĕ se liniștéscă spiritele și mamelucii sĕ respire ceva mai liber. Cestiunea disolvării „Reichsrath“-ului a format obiect viu de discusiune în consiliul ministerial de alaltăerî.

Conflictul României cu Bulgaria.

Miercurî după amiadî s'a ținut în Bucurescî consiliu de miniștri, în care ministrul afacerilor strĕine d-l Alex. Marghiloman, a arătat modul cum misiunea română a fost primită la Sultanul și cum d-sa s'a achitat de însărcinarea, ce a avut'o.

*

Despre *întrevederea ministrului de esterne român Marghiloman cu Tewfic Pașa*, ministrul de esterne al Turciei la Constantinopole, se anunță următórele:

D-l Marghiloman a arătat lui Tewfic-Pașa, că guvernul român s'a adresat la Sofia numai pentru a cere represiunea crimelor de ordine judiciară, și nicî decum n'a voit sĕ se amestece în agitările Bulgarilor. Indată-ce a vĕdut, că guvernul bulgar protegéză o asociație, care are de scop a nasce o revoluțiă în Peninsula-balcanică, guvernul român s'a adresat la Sublima Pórtă. D-l Marghiloman și-a esprimat mirarea, că Turcia fiind direct interesată în acest conflict, n'a luat încă nicî o mĕsură. Tewfic-Pașa a rĕspuns, că e în curent cu tóte ce se petrec în Bulgaria. Turcia consideră pe *Bulgarî* ca un *element turburător* și decă n'a luat încă nicî o mĕsură, causa a fost, că *n'a voit sĕ indispună un mare imperiu dela Nord.* Ministrul otoman a dat sĕ se mai înțelégă, că Turcia a *însciințat puterile* de cele ce se petrec în Bulgaria și *de posibilitatea unei intervenirî a ei* în cas când Bulgariî ar provoca revoluție în Macedonia, séu când ar isbucni un rĕsboiŭ între Bulgaria și România. A mai declarat ministrului român, că Turcia are o mare considerațiă pentru poporul român, ca un element de ordine și de civilisațiă. Sultanul, spuse Tewfic-Pașa, are multe simpatii pentru Românii din Macedonia și va încuragia chiar desvoltarea lor. In fine a declarat d-lui Marghiloman, că *Sublima Pórtă va acorda în curĕnd un berat pentru un metropolit român în Macedonia.*

*

Agentul diplomatic român la Sofia, d-l Mișu, a însciințat, după cum spune „Patriotul“, pe ministrul afacerilor strĕine, Marghiloman, că autoritățile din Sofia au și început urmăririle în contra lui Sarafoff și a celorlalțî Bulgarî din comitetul revoluționar, amestecațî în afacerea complotului. Sarafoff a și fost citat la parchet. Acésta a produs mare amărăciune printre Bulgarî.

Primul ministru bulgar Ivancioff, sĕ fi arătat prințului Bulgariei Ferdinand, care se află în strĕinătate, că s'au luat mĕsurî contra lui Sarafoff și soțî și sĕ-l fi sfătuit a se reîntórce în țéră, unde presența sa este urgent reclamată. Acésta, ca rĕspuns la telegrama, ce se dice, că a adresat'o prințul Bulgariei ministrului de interne Radoslafoff, dicênd, că nu se va reîntórce în țéră, decât numai în casul, când se va da o satisfacțiă deplină României prin darea în judecată a membrilor inculpațî din comitetul macedo-adrianopolitan.

*

Aceeașî fóie comunică, privitor la atitudinea Turciei față cu conflictul româno-bulgar, că cu ocasia jubileului Sultanului, la care din partea Bulgariei au asistat trei miniștri, între carî și ministrul de esterne, acesta a avut o convorbire lungă cu Tewfic-Pașa ministrul de esterne turcesc.

Ministrul Turciei a cerut, ca guvernul bulgar sĕ retragă imediat trupele dela frontiera română. Și că décă într'un termin anumit de câte-va dile trupele bulgare nu vor fi retrase, Sublima Pórtă, care doresce liniștea în Balcanî, se va vedé constrinsă a trimite trupe turcescî la granița bulgară.

O telegramă particulară sosită în Bucurescî spune, că guvernul turcesc vĕdênd, că Bulgarii continuă a trimite trupe la frontieră, a dispus mobilisarea diviziei din Seres (Macedonia) cu ordinul de a pleca

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

(4)

Antropomorfism și antiantropomorfism în limba română.

(Urmare.)

III.

Inainte de a întra în detaiul antropomorfismelor poporale române, mai premit câte-va observărî prealabile de interes general pentru cestiunea antropomorfismelor.

Metaforic sunt întrebuințate în graiul poporului nu numai părțile corpului omenesc, ci și părțile corpului animalic și chiar și părțile constitutive ale plantelor. In chipul acesta, pe lângă antropomorfisme, vom mai distinge și *zoomorfisme*, *botanomorfisme*, ba chiar și *mineralomorfisme.* O *sprêncénă* de dél e antropomorfism, *ciocul* corăbiei séu *aripa* oștirei sunt zoomorfisme, *scórța* la carte séu *rădĕcina* la dințî, séu *fir* de aur sunt botanomorfisme, ér *rugină* la grâu va fi mineralomorfism.

Antropomorfismul ca metaforă e condiționat tot-déuna de o asĕmĕnare óre-care între corpul omenesc și între obiectul, a cărui parte respectivă e determinată prin aplicarea organului corespundĕtor al corpului omenesc. Acésta asĕmĕnare póte fi fórte multilaterală. Étă câte-va casurî specificate:

a) Coincidență séu asĕmĕnare în formațiunea esterióră d. e. *căpățină* de varză, séu *căpățină* de usturoiŭ, numite astfel din causa rotundimei bulbului celor două plante. *Ureche* sĕ numesce tórta unui vas, d. e. *urechile* ólei; tot astfel se dice și *urechea* acului érășî din causa asĕmĕnărei formale dintre urechea omenéscă séu animalică și partea corespundĕtóre a celor două obiecte. *Corn* sĕ numesce o specie de chiflă, din causa asĕmĕnării sale cu cornul unei vite. Tot din aceleașî motive sé vorbesce de *vine* la plante séu la pămênt, munțî (vênă de apă, vênă de aur, vênă de argint), de *potir* la florî etc. *Ochiŭ* de pădure (luminiș, rariște) *gene*, *sprâncene* la délurî sunt tot antropomorfisme basate pe asĕmĕnarea esterióră. Sĕ se compare următórele numirî de plante românescî, așa precum obvin în botanica poporală română: *Crésta cocoșului* (Celosia cristata, séu Rhinantus glaber), *Piciorul cocoșului* (Ranunculus pedatus), *Talpa gâștii* (Chenopodium hybridum), *Códa calului* (Equisetum arvense, séu Hippuris vulgaris), *Códa leului* (Leonurus cardiaca), *Barba caprei* (Tragopogon pratense), *Limba cânelui* (Kynoglossum officinale); tot asemenea *Ochiul boului*, *Laba pisicei*, *Limba oiei* séu *Barba împĕratului* (Viola tricolor séu Phritilaria imperialis), *Barba călugărului* séu *Barba boierului*, séu și *Chica voinicului* (Nigella damascena), *Pĕrul fetei* (Adiantum capillus Veneris.[1])

b) Alt cas de antropomorfism avem, când aĕmĕnarea nu o mai constitue formațiunea esterióră, ci, tertium comparationis, constă în posițiunea, ce ocupă o parte a obiectului față de celelalte părțî, carî constitue întregul. Așa se vorbesce d. e. de *creștetul* délului, indicând partea cea mai ridicată a délului, *spatele* séu *dosul*, *cóma*, *cóstele*, *pólele*, *piciorul* séu *talpa* muntelui etc. In același sens se vorbesce de *brațele* unui rîu, de *códa* unei rochii, séu de *códa* smeului. Sĕ se compare espresiunile: în *fruntea*, în *capul*, în *códa* oștirii etc.

c) Pe lângă asĕmĕnarea séu identitatea formală, mai póte interveni ca tertium comparationis, drept o altă specie a antropomorfismului, și identitatea funcțiunii, d. e. *corn* sĕ numesce trêmbița și atuncî, când nu e făcut din corn animalic, ci din metal, ca d. e. în următorul vers de Bolintineanu:

Ștefan sĕ întórce și din cornu-i sună.

Funcțiunea e singură dătătóre de mĕsură în următórele antropomorfisme: *cap* în sens de conducĕtor, d. e. *cap* al familiei, *cap* al unei țĕrî, *cap* al conjuraților etc., séu *mână* în espresiunea: a fi mâna dréptă a cuiva etc.

d) Motivele, carî condiționéză antropomorfismul, nu sunt tot-déuna isolate, ci de regulă combinate mai multe la un loc, așa d. e. în espresiunile: *piciorul* scaunului, *piciorul* mesii etc. antropomorfismul a fost esoperat și prin asĕmĕnarea formală și prin posițiune. *Gura*, *gâtlegiul* pivniții séu peș-

[1]) St. Orășanu, Botanica pop. în revista „Tinerimea română“ vol. III. fasc. 3 pg. 414 și 415.

la granița bulgară. Numĕróse munițiunĭ de rĕsboiŭ au fost transportate la granița din spre Bulgaria.

*

Ḑiarele bulgăresci „*Preporetz*“, al d-lui Karaveloff, şi „*Svet*“, al generalului Petroff, publică în ultimele numere câte un lung articul în cestiunea conflictului dintre România şi Bulgaria.

„*Preporetz*“ o ia mai domol, schimbându-şĭ atitudinea, ce a avut'o la începutul conflictului.

„*Preporetz*“ şi „*Svet*“ spun, că rĕcéla dintre România şi Bulgaria a început după ce Românii au luat mĕsurĭ energice în contra Bulgarilor din Dobrogea şi a început a-i persecuta teribil şi a-i maltrata.

Mai spun acele ḑiare, că România este gelósă de progresul imens, pe care l'a făcut Bulgaria, şi că Bulgarii trăesc în Macedonia în cele mai bune relațiunĭ cu Țințarii. Vorbă sĕ fiă!

*

Se ḑice, că fotografiile fortului Chitila aflate la Bulgarul Petcu Alexeff, representă interiorul fortului. Alexeff susține morțiş, că le-a primit cadou dela un oficer român.

Trifanoff şi Bogdanoff au fost erĭ din nou confruntațĭ în afacerea complotului contra Regelui Serbiei.

*

Circulara Bulgariei în conflictul cu România.

Din Sofia se anunță, că ministrul de comerciŭ Nacevicĭ, care ține interimatul departamentului afacerilor streine, a trimis tuturor agenților diplomaticĭ bulgarĭ în strĕinătate o circulare, în care espune atitudinea guvernului bulgar în cestiunea macedonénă şi în conflictul cu România.

Circulara relevézā în deosebĭ faptul, că actualul guvern princiar a căutat cu multă grije, ca granițele Macedoniei sĕ rĕmâie neatinse, prin luarea de mĕsurĭ potrivite acestui scop, mĕsurĭ, carĭ nu fuseseră luate altă dată.

Adaugă apoi, că dela venirea la cârmă a actualului guvern bulgar, Macedonia a devenit una din cele mai liniştite provincii ale imperiului turcesc, şi că însăşĭ Sublima Pórtă a rĕcunoscut lealitatea şi corectitudinea actualului cabinet bulgar în acéstă cestiune.

In privința conflictului cu România, care a fost cu totul esagerat, la început guvernul român a neglijat din nefericire, ca sĕ preciseze învinuirile aduse comitetului macedonean şi mai ales sĕ dea nume; căcĭ imediat ce ar fi făcut acest lucru, justiția bulgăréscă ar fi început îndată urmările, deóre-ce Bulgaria, ca şi celelalte țerĭ, urmăresce pe criminalĭ politicĭ ca şi pe cei de drept comun.

Alarma protestanților ungurĭ.

In 5 Septemvrie s'a deschis în Baia-mare adunarea generală a districtului evanghelic de Bánya la care au participat numĕroşĭ membri. Inspectorul suprem *Zsilinszky*, secretar de stat la culte şi instrucțiune publică, a ținut cu ocasia acésta o vorbire de deschidere, care s'ar puté ḑice, că este o alarmă de luptă în contra oratorilor dela sĕrbările jubilare catolice.

Oratorul regretă, că protestanții au rĕmas departe dela acele sĕrbărĭ, fiind-că aranjatoriĭ lor au dorit se dețină esclusiv pentru ei dreptul sĕrbăriĭ maghiarismului şi creştinismului. Regretă mai departe isbucnirile contra reformațiunei, şi ḑice: Ar fi o mare greşélă, décă față cu espectorările contrarilor noştri, ne-am deda şi noi la astfel de espectorărĭ şi sumuțațĭ de cuvêntările apostolilor, carĭ ațîță ura, am ajuta prin asemenea ură sĕ se reediteze epoca tristă a istoriei patriei nóstre. Scim, că e grea esercitarea abnegăriĭ atuncĭ, când simțim şi vedem, că cele mai sfinte interese ale patriei şi bisericei nóstre sunt primejduite de ómenĭ cu judecată medievală. Sĕ nu uităm însĕ, că religia nóstră este religia iubirei, care pretinde abnegare dela noi. Binecuvêntările reformațiunei, nu pot fi negate, fără de a nu se falsifica pe față istoria națiunei maghiare şi a creştinismului maghiar. Cu atât mai puțin se póte sĕ se dețină esclusiv pentru catolicism meritul susțineriĭ patriei. Se scie, că protestantismul a avut şi în patria nóstră lupte grele, dér spre gloria lui fiă ḑis, a sciut sĕ-şĭ apere nu numai principiile creştine, dér şi libertatea şi independența Ungariei! *Principiile, ce le-a vestit dela început protestantismul, stau mai aprópe de creştinismul regelui St. Stefan, decât acele, pe cari le propagă din nou adversariĭ noştri.* Nu odată părințiĭ noştri au arătat în decursul vifosórelor diete ale țĕriĭ din vécurile trecute, că protestanțiĭ urméză mai fidel ideile creştine cuprinse în al doilea decret al primului rege maghiar, decât *prigonitorii* lor.

Zsilinszky sfêrşi discursul sĕu îndemnând pe protestanțĭ la luptă stăruitóre pentru evangelia lor.

Episcopul *Sarkany* a cetit apoi raportul. El ḑise, că acum şi bisericele slovace s'au unit în protopopiate şi şĭ-au ales protopresbiter. Continuând spune: Durere, că *adeseorĭ trebue sĕ simțim escesele puternicei şi bogatei bisericĭ catolice.* Insĕ pentru acésta protestanțiĭ nu trebue sĕ-şĭ témă viitorul bisericei lor.

Urmă un incident, care denotă liberalismul cu care se fălesc protestanții. Protopopul *Veres* se plânge, că protopresbiterul comunitățiĭ bisericescĭ din *Turocz* a refusat sĕ distribue în limba maghiară deciziunile autoritățiĭ superióre; propune dér, ca în contra lui sĕ se pornéscă cercetare disciplinară. Acusatul protopop rĕspunde declarând, că legile bisericescĭ nu-l obligă la acésta. Cuvintele lui au turburat rĕu spiritele „liberalilor“ membrii ai adunăriĭ, carĭ încep cu amenințările, până când bietul protopop îşĭ rectifică rĕspunsul.

*

Din spiritul, ce s'a accentuat în adunarea acésta, se vede clar şi lămurit marea animositate dintre catoliciĭ şi protestanții ungurĭ. Cuvêntul de deschidere al lui Zsilinszky n'a fost altceva, decât o alarmă la luptă. El culminéză în declarația, că principiile profesate de protestanțĭ stau mai aprópe de creştinismul regelui Sf, Ştefan, decât acele, pe carĭ le propagă catolicii ungurĭ. Aşa dér la luptă protestanțĭ, pentru validitarea „ideilor cuprinse în al doilea decret al primului rege maghiar“!

Sĕ nu se uite apoi, că vorbele acestea le-a ḑis un secretar de stat, care mai mult séu mai puțin representă politica guvernului, şi că nu fără temeiŭ ḑice „Alkotmany“, organul partidei poporale catolice, că décă Zzilinszky vorbesce astfel, atuncĭ şi Wlassics cugetă aşa.

Puterile şi China.

Din mulțimea de scirĭ, ce sosesc despre situația încurcată din imperiul chines şi despre atitudinea puterilor față de propunerea Rusiei, remarcăm următórele:

O telegramă sosită din *Washington* la Paris spune, că generalul american *Chaffe* trimite din Taku următórea depeşă:

„*Ostilitățile pot fi cosviderate ca terminate.* Li-Hung-Ciang a primit deplină autorisațiă de a tracta asupra păcii“.

Telegramele din sorginte englesă semnaléză însĕ *marĭ agitațiunĭ* în diferite provincii chinese în contra streinilor.

*

La *Berlin* a sosit scirea, că împĕrătésa vĕduvă a trimis următorul decret lui Li-Hung-Ciang:

„*Guvernul chines doresce sĕ încheie pacea* şi alege ca împuternicit şi ca garanțĭ pentru începerea negocierilor de pace pe *Li-Kun* şi *Ciang-Ci*“.

Prințul Tuan, continuă telegrama, a luat cu sine actele asupra tratărilor secrete dintre China şi Rusia, în care se promit acesteia din urmă unele avantagii, décă va retrage trupele din Peking şi din Mandsuria.

*

O depeşă din *Shanghai* anunță, că Li-Hung-Ciang a trimis următórea depeşă ambasadorului chines la Londra:

„Trimisul nostru din Petersburg a înduplecat pe guvernul rusesc sĕ-şĭ retragă trupele sale din Peking. Ai fi un om de nimic şi ai puté sĕ-țĭ părăsescĭ postul, décă nu vei îndupleca pe guvernul engles sĕ facă şi el acelaşĭ lucru“.

Ambasadorul chines a declarat corespondentului dela „Westminster Gazette“, că într'adevĕr a primit o telegramă, în care i-se spunea, că ar fi om fără nicĭ un folos, décă n'ar puté sĕ convingă pe Anglia, că trebue sĕ-şĭ retragă şi ea trupele din Peking. Ambasadorul a mai ḑis, că décă Anglia ar face acésta, s'ar uşura fórte mult deslegarea cestiunei chinese.

*

Ḑiarul berlinez „Lokalanzeiger“ anunță, că Li-Hung-Ciang călĕtoresce spre Tien-Cin pe un vapor chines, escortat de un vapor japones.

*

Incât despre atitudinea puterilor față cu propunerea Rusiei, nu se scie până acum nimic mai amĕnunțit. Se crede, că întârḑierea rĕspunsului puterilor la nota ruséscă provine din împrejurarea, că între guverne se urméză un viu schimb de părerĭ, carĭ au de scop a convinge pe Rusia, că ar fi oportun şi necesar sĕ-şĭ retragă propunerea. America este, care mai ales lucréză pentru acésta. Francia nu este contra Rusiei, dér tace şi ea şi lasă sĕ se mai cócă lucrurile. Despre Japonia încă se ḑice, că n'ar fi nicĭ ea contra evacuărei Pekingului. Guvernul japones crede, că majoritatea puterilor nu va respinge propunerea ruséscă.

SCIRILE ḐILEI.

— 25 August v.

Maghiarisarea numelor de comune. Oficiul statistic central, spune o fóiă guvernamentală, lucréză cu zor la *maghiarisarea numelor de localitățĭ.* Lucrările au înaintat aşa de mult, încât s'au stabilit numirile tuturor comunelor şi localităților, carĭ vor avé sĕ fiă maghiarisate. Numirile acestea se vor comunica oraşelor şi comunelor, ca eventual sĕ-şĭ facă observările.

D-l I. Kalinderu, administratorul domeniilor corónei române, a visitat sĕptĕmâna trecută tóte lucrurile demne de vĕḑut în Arad, apoi a mers la podgoriă în comunele Cuvin, Covăsinț, Ghiroc şi Miniş. D-l Kalinderu, care nu cruță nicĭ o ostenélă pentru ridicarea țĕranului din România la o stare mai bună prin mijlócele instruărei şi a luminărei pe tóte căile posibile, s'a interesat şi de modul de traiŭ al țĕranilor românĭ din părțile ungurene. La Ötvenes a visitat moşia contelui Zsilinszky Robert, unul dintre cei mai renumițĭ agronomĭ din Ungaria, apoi moşia dela Mezőhegyes, unde-i şi cea mai vestită herghelie de cai din Ungaria. A umblat apoi în comunele fruntaşe Nădlacul, Cenadul, pretutindenĭ studiind tóte relațiunile vieții țĕrănescĭ, atât ale marilor, cât şi ale micilor proprietarĭ. Dela Arad d-l Kalinderu s'a dus în Bănat, pentru a cerceta moşia contelui Naco dela St. Miclăuşul-mare, ér la Zsombolya moşia contelui Csekonicĭ.

Honveḑii la manevrele din Galiția. La marile manevre din Galiția ia parte şi o diviziă de honveḑĭ, fapt, care a produs sânge rĕu printre kossuthiştĭ. Se scie, că în sensul legii militare, honveḑii nu pot părăsi granițele Ungariei, fără de prealabila aprobare a dietei. In casurĭ urgente ei însĕ pot fi împărțițĭ la armata comună ca corpurĭ de întregire, dér fiind-că acum nu esistă *cas de urgență*, partida kossuthistă a decis sĕ interpeleze în afacerea acésta „ilegală“.

Ministru Daranyi a plecat Marțĭ din Teiuş la Sighişóra şi a cercetat comuna învecinată *Bun*, unde a fost cumpĕrată de către stat o moşiă de 1300 jugĕre catastrale pentru colonisărĭ. Ministrul a aflat, că comunele Kis-Bun şi Nagy-Bun trebue sĕ fiă împreunate prin un rĕnd de case şi sĕ fiă colonisate cu *Sĕcui.* După visita acésta ministrul s'a reîntors la Sighişóra, de unde a plecat la Budapesta.

O eróre de tipar, furişată într'o scire a ḑilei din Nr. dela 4 Sept. n. c. al fóiei nóstre, pe care am şi rectificat'o imediat, fiind descoperită cu bucuria unui gimnasist de către un iscusit dela „Kronstädter Tageblatt“, a dat prilej foiței jidano-maghiare din loc, de a-şĭ mai vĕrsa puțin din ve-

---

terii, indicând întrarea în pivniță séu peşteră, asemenea sunt isvorîte dintr'o identitate şi de formă şi de funcțiune.

*

Antropomorfismul e o însuşire proprie graiului poporal, fără deosebire de naționalitate şi rassă. Antropomorfismele, carĭ împodobesc graiul metaforic al poporului nostru, le regăsim întocmai aprópe la tóte popórele, de-órece psihologia omului de rĕnd e aceeaşĭ peste tot şi în tóte timpurile, fără deosebire.

Ghețarul e numit în graiul Norvegianului *sprâncénă* (Brae); Spanionul numesce muchia unei pădurĭ séu mai bine ḑis muchia unui dél acoperit cu pădure: *sprâncena muntelui* (Ceja der montana); Italianul asemenea numesce cóstele şi marginele unui platou pur şi simplu *sprâncene*, respective sprêncene marĭ (ciglioni.) In acelaşĭ sens vorbesce poporul român de *sprâncéna* muntelui séu délului, înțelegênd sub ea muchea, culmea délului; ér în graiul fraților noştri Aromânĭ *sufrânceao* (sprâncénă) asemenea obvine fórte des în sensul de culme de dél.

Frunte se numia în graiul vechilor Elinĭ o față de pĕmênt séu de dél, ce întra în mare; aşa întêlnim d. e. la Pindar espresiunea *γαίας μέτωπον* (fruntea pĕmêntului), ér frunte ca antropomorfism în sensul acesta s'a păstrat până în ḑiua de aḑĭ în graiul poporului grec în numele celui mai sudic colț al peninsulei Morea: Cap Matapan.

Un pas de munte, séu ceea-ce numim noi *cóma* muntelui, e numit în graiul muntenilor din Alpĭ de regulă *grumaz*, aşa d. e. în Alpii italienĭ colle (din frant. cole): *il colle di Tenda* séu *il colle dell'Argentiera.* In acelaş sens e întrebuințat şi grec. *αὐχήν.* Aşa e numită d. e. la Herodot VII, 223 celebra strêmtóre dela Thermopyle. La Herodot cuvêntul obvine şi în sens de istm (VI 37), fiind vorba de grumazul Chersonesului (peninsula Dardanelelor), ba se aplică chiar şi la strêmtorĭ de mare şi rîurĭ (IV, 89), înțelegêndu-se punctul acela, în care rîul sĕ desface în mai multe brațe şi se varsă pe mai multe gurĭ în mare.

Terminologia antropomorfistă, aplicată la mare şi la părțile mărginaşe cu marea, este fórte bogată la tóte popórele. Aşa se vorbesce şi românesce d. e. de cóstele mării (țĕrmurii mării.) In acelaşĭ sens aplică şi Francesul cuvêntul *côte* din lat.] costa. Germanul *Küste*, avênd acelaşĭ sens, încă nu e altceva, decât o modificațiune a lat. costa.

Cap se numesce, precum se scie, mai în tóte limbile orĭ-ce promontoriu séu colț de pĕmênt întrat în mare, aşa este d. e. Capul bunei speranțe, séu mai sus amintitul Cap Matapan. In ținuturile nordice ale Europei aceeaşĭ ideiă se esprimă nu prin cap, ci prin *nas*, d. e. cel mai sudic promontoriu al Norvegiei se numesce: *Lindesnäs* (nasul țĕrii, ținutului.)

Comparațiunea cu ochiul e fórte predilectă mai ales în limbile orientale. Damascul d. e. e numit *ochiul* orientului; în special însĕ isvórele sunt considerate şi numite ochiurĭ ale țĕrii, aşa d. e. în limba arabică *ain* însemnéză şi ochiŭ şi isvor, întocmai precum numim şi noi suprafața unei ape oglindă, ér gémul îl numim *ochiŭ* de feréstră.

(Va urma.) NICOLAE SULICĂ.

ninul, ce ni-l păstréză. Modul cum caută a esploata acea erore de tipar şi lipsa de tact şi pudóre, cu care o face, ne dispenséză de ori-ce comentar.

Societatea „Brazda“. Dumineca, 27 August v. 1900, órele 3 după amiadî, societatea „Brazda“ înfiinţată decurênd în Bucurescî pentru cultivarea zarzavaturilor, fructelor şi florilor, va ţiné întrunire în casa d-lui deputat D. C. Butculescu, preşedintele societăţii, strada Clemenţei Nr. 11 bis, unde se vor discuta cestiunî privitóre la menirea şi progresarea societăţii.

Esportul productelor române. Pe diua de alaltăerî s'au cerut dela direcţiunea căilor ferate române 786 vagóne pentru cereale; 14 pentru petroleu; 367 pentru lemne; 155 pentru pietriş. In aceeaşî di au intrat în porturî următórele cantităţî de cereale: Galaţî 126 vagóne, Brăila 322, Constanţa 5, Călăraşî 33, Giurgiu 4, T.-Măgurele 88, Calafat 14, T.-Severin 4.

Ciuma. Din Londra se comunică, că lăţirea ciumei începe a produce nelinişte. In satul Banan, 45 mile depărtare de Glasgov, a murit alaltăerî un copil de ciumă. Medicii au plecat la faţa locului ducênd serum. In Glasgov sunt 93 persóne suspecte şi sunt isolate. Esistă temerea, că se va ivi ciuma şi în Londra, mai ales în cartierul săracilor din partea de ost a oraşului, unde mĕsurile sanitare lasă mult de dorit. Tóte corăbiile, carî vin dela Glasgov sunt controlate sever, ceea-ce însĕ nu se póte face în de-ajuns şi faţă cu pasagerii, carî vin de-acolo cu drumul de fier. De-ocamdată nicî în Glasgov nu este panică între locuitorî. O telegramă din Glasgov anunţă, că toţî medicii şi ajutórele lor de-acolo au fost inoculaţî cu serul anticiumatic al lui Pasteur. Autorităţile din acel oraş au ordonat stîrpirea tuturor guzganilor şi ca gémurile caselor infectate de ciumă sĕ fiă înlocuite cu zăbrele, pentru-ca sĕ lase liberă întrarea aerului. In Glasgov s'au îmbolnăvit alaltăerî de ciumă alte două persóne. S'a constatat însĕ, că 2 casurî suspecte nu erau casurî de ciumă.

Balul Ligei din Buştenî.

Sinaia, August 1900.

Secţiunea *Predeal* a „Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor“ a aranjat Sâmbătă séra 1 Septemvrie un bal în sala *Eliseului* „*Valea Cerbului*“ din Buştenî, pentru sporirea fondurilor sale.

Balul a fost unul dintre cele mai bine reuşite şi mai frumos din câte s'au putut vedea vre-odată în romantica vale a Prahovei. Tótă lumea aflătóre în sesonul verei prin aceste părţî, şî-a dat întâlnire la acest bal, întindênd cu drag obolul pentru succesul lui moral şi material. Un comitet de 25 domnişóre alăturea cu membrii secţiunei Ligei, şî-au dat tótă silinţa pentru a face participătorilor o plăcută ocasie de petrecere românéscă.

Spaţiósa sală a „*Eliseului*“ gemea de public şi încă la órele 9 se dovedise, că e prea mică. Decorată cu drapele naţionale, ghirlande de florî şi brad, *sala*, pe păreţii căreia atêrnau tablourî din trecutul de mândriă al Românilor şi care se scălda într'o frumósă lumină electrică în trei colorî, îţî face o fórte bună şi plăcută impresiă.

Musica militară a Regimentului II de Geniu din Sinaia a delectat până în di publicul cu cele mai frumóse cântece naţionale şi de dans. Costumul naţional a fost bine representat. Au asistat mai mulţî delegaţî ai diferitelor secţiunî ale Ligei din ţéră, ér Comitetul central esecutiv a fost representat prin d-l *Septimiu B. Mureşan*, secretar, şi d-l *M. Preda*, comptabil, asistaţî fiind de mai mulţî studenţî universitarî din Bucurescî.

S'a petrecut admirabil. D-nii membrii ai Comitetului secţiunei Predeal, precum şi domnişórele, carî au contribuit atât de mult la organisarea acestui bal, merită tótă lauda, asemenea şi d-l *I. Baboianu Droc*, profesor din Bucurescî.

Venitul se urcă la peste una miie lei. Secţiunea Ligei din Predeal este una dintre cele mai harnice şi munca ce desfăşură îţî umple sufletul de bucuriă şi mândriă. *Sĕ trăéscă!* B.

Sfinţirea de biserică din Căşeiŭ.

La o distanţă de 4 klm. de Deşiŭ este situată comuna Căşeiŭ (Alsó-Kosály), cu o populaţiune de 1100 suflete. Poporul aparţine confesiunei gr. cat. şi se ocupă cu agricultura. Hăruicia poporului este mult lăudată şi cea mai bună dovadă pentru acésta este biserica pompósă, zidită sub conducerea zelosului preot Ilie *Centea*.

Acéstă biserică, care a costat aprópe 15.000 fl., s'a sfinţit în diua de 2 Septemvrie prin delegatul episcopesc Ioan *Georgiu*, canonic din Gherla, asistat de protopopul Ioan *Goron* şi profesorul de teologiă Dr. Alexandru *Gheţie*, încunjuraţî de preoţimea tractuală. Cuvêntarea a ţinut'o delegatul episcopesc, tratând despre subiectul: „Ce este Biserica?“

După solemnitatea bisericéscă, preotul local a întrunit inteligenţa la masa sa ospitalieră, la care a presidat delegatul episcopesc şi d-na Viorica *Dr. Mihali*, sub patronagiul căreia s'au ţinut serbările. După toastele oficiale în sănĕtatea Pontificelui, a Maj. Sale şi a episcopului, a urmat o serie de alte toaste, care de care mai interesante. Cu încordată atenţiune a fost ascultat Dr. Ioan *Vajda-Voevod*, care cu mult avênt oratoric şi aprecierî filosofice a vorbit despre geniul poporului român, capabil de-a opera fapte marî. — La urmă a luat cuvêntul profesorul Augustin *Paul*, care a pronunţat un discurs mult aplaudat despre luptele crâncene, ce s'au desvoltat în cursul seculelor împotriva crucei şi despre triumful crucei, ca simbol al civilisaţiunei.

Séra s'a dat o petrecere cu dans, la care au participat o mulţime de domnî şi dame de pe Valea Someşului. Regret, că nu le-am putut nota numele, căcî erau prea mulţî şi prea multe.

S'a comentat fórte aspru absenţa episcopului din Gherla, care de 21 de anî, de când e în fruntea acestei vaste diecese, ce numĕră 489 de parochii, — n'a găsit de cuviinţă a sĕvîrşi decât 2 sfinţirî de biserică şi şi acolo s'a dus numai forţat de împrejurărî.

Someşanul.

Conflict între miliţiă şi gendarmî.

In ţinutul Beiuşului, unde astădî regimentul 37 de infanteriă face esercitii de manevre s'ar fi întêmplat — după cum anunţă „*Magyarország*“ — un conflict între miliţiă şi gendarmî, în modul următor:

Numitul regiment sosi acum câte-va dile în satul Hollod. Pentru cancelaria regimentului erau în sat numai două localurî disponibile, adecă şcóla şi o prăvăliă, care însĕ era închiriată de trei neguţătorî şi plină de mărfurî. Comandantul regimentului, colonelul de Aulich, se decise a ocupa prăvălia pentru scopul arătat şi dispuse a se transporta mărfurile din ea în localul şcólei. Adjutantul regimentului spuse acésta neguţătorilor şi îi rugă sĕ goléscă prăvălia, căcî altfel va arunca marfa pe stradă. Neguţătorilor nu le conveni acésta şi reclamară gendarmeriă; însĕ în timpul acesta veni adjutantul cu soldaţî avênd intenţiunea de-a sparge uşa şi a esecuta ordinul colonelului, când neguţătorii se supuseră şi deschiseră ei prăvălia. Soldaţii începuse a goli localul, când patru gendarmî, sub ordinile unui sergent, veniră la faţa locului şi somară pe ofiţer *în numele legii* a nu ocupa prăvălia. Adjutantul ascultă şi învită pe sergent şi pe neguţătorî sĕ mérgă cu dênsul la colonel. Comandantul regimentului, colonelul Aulich, se rĕsti către sergentul de gendarmî dicêndu-i: cum îndrăsnescî d-ta sĕ te opui unui comandant de regiment şi sĕ armezî gendarmii contra miliţiei? Acuma sunt eu comandantul staţiunei, eu sunt rĕspundĕtor pentru ordine! — Pardon, d-le colonel, rĕspunse sergentul, este datoria gendarmeriei sĕ apere persóna şi averea cetăţenilor contra forţei! Colonelul Aulich îi strigă: Eu nu cunosc nicî cetăţenî ungurescî, nicî gendarmeriă regală unguréscă! Şi când sergentul observă: legea nu face nicî o deosebire, colonelul arătă sergentului uşa strigându-i: *Marş!* Sergentul de gendarmî raportă îndată casul autorităţii sale superióre. Colonelul Aulich se duse, după acest incident, în prăvăliă şi suspendă golirea ei.

„Alkotmany“ reproducênd acésta descriere dice, cu drept cuvênt, că totul i-se pare a fi o născocire jidovéscă.

Revolta ofiţerilor în Grecia.

Printre ofiţerii inferiorî din infanteria gréca domnesce de mai mult timp o nemulţumire, care acum a degenerat într'o mişcare de oposiţie contra ministrului de rĕsboiŭ Tsamados, din causa sistemului de avansare. Ofiţerii cer a se îndrepta rĕul şi în acelaşî timp a pune pe ofiţerii de infanteriă pe aceeaşî tréptă de egalitate cu ofiţerii din celelalte arme.

Guvernul a credut, că prin mĕsurî energice va puté deveni stăpân pe acéstă mişcare şi astfel a dat în judecata unui consiliu de rĕsboiŭ special, pe nouĕ căpitanî, carî şi fură condamnaţî a fi trecuţî în neactivitate. In acelaşî timp mai fură suspendaţî directorul poliţiei şi comandantul pieţei din Atena, pentru-că n'a procedat energic contra ofiţerilor, carî au demonstrat cu ocasiunea unui banchet în Phaleron. Pentru participarea la acéstă demonstraţiune, au fost traşî la rĕspundere 75 ofiţerî din garnisóna Atena pentru-că ei nu s'au supus somaţiunei comandanţilor lor de regimente de a părăsi banchetul. 16 dintr'înşii fură pedepsiţî cu două lunî închisóre, 44 cu mutare în garnisóne din provinciă, ér restul achitaţî ca fiind seduşî.

Insĕ asprimea acésta produse tocmai contrarul efectului dorit. Ca rĕspuns la aceste pedepse, se ţinură banchete de demonstraţiă în dilele de 16 şi 17 Aug. mai în tóte garnisónele din ţéră, la care participă majoritatea ofiţerilor de infanteriă dela sublocotenent până la căpitan inclusiv.

Pe cât se scie, până acum sunt 150 până la 160 ofiţerî de infanteriă, aprópe a cincea parte din ofiţerii activî ai armatei, carî au luat parte la aceste demonstraţiunî. Mai caracteristică este demonstraţiunea dela banchetul din Volo, unde ofiţerii mutaţî din Atena drept pedépsă, fură sĕrbătoriţî cu mare sgomot. Colonelul Psychas s'a dus înadins la Volo spre a împedeca acéstă întrunire demonstrativă. Insĕ ofiţerii refusară a esecuta ordinul, ce li-s'a comunicat prin ordonanţe în localul banchetului, ca sĕ se presente imediat la casarmă pentru a face un marş de nópte, In consecinţă guvernul constitui un consiliu de rĕsboiŭ special şi generalii îşî dau tótă silinţa a restabili prin asprime disciplina. Posiţia guvernului nu este periculósă, deóre-ce populaţia consideră afacerea ca o cestiune particulară a ofiţerilor, însĕ faţă cu strĕinătatea posiţia guvernului este destul de blamabilă.

Liberarea legaţiunilor din Peking.

— Fine. —

O a doua şi mai de aprópe cercetare esplică abaterea şi slăbiciunea asediaţilor pe o parte, cele mai neînsemnate obiecte erau dovada suferinţelor îndurate de ei. Mai întâiŭ, un grup de morminte de curênd acoperite cu crucî de lemn d'asupra, isbeau în mod dureros privirea. Locuinţa celui de-al doilea secretar al legaţiunei fusese transformată în spital, plin de răniţî, pe carî îi îngrijau nisce călugăriţe francese. La un moment tot contingentul japones, afară de patru ómenî, se afla în acel spital ca răniţî.

O tablă, pe care se scriau ordinele de di, purta uneorî note ca acesta: „Deóre-ce e probabil, că astădî vom fi espuşî unui foc riguros, am interdis femeilor şi copiilor de a circula în interiorul legaţiunei“. Sĕu: „Din causa micei cantităţî de legume şi ouĕ, ce a mai rĕmas, têrgul nu va fi deschis decât dela órele 9 până la 10. Tótă carnea de cal e inspectată de un medic“.

Ministrul american ocupa locuinţa primului secretar. Contingentul frances era instalat într'un pavilion separat.

Femeile au dovedit un mare curagiŭ. Ele se obicînuiră într'atâta cu împuşcătura Chinesilor, încât cu greu puteau fi oprite de-a se plimba în grădină. Merindele date de guvernul chines abia au ajuns pentru o di. Cerêndu-i-se apoi de a mai da provisiunî, Tsung-Li-Yamenul a rĕspuns, că-i este imposibil din causa stărei de rĕsboiŭ. De altminterî, Tsung-Li-Yamenul ordonase a se lipi pe zidurile stradelor afişe exhortând poporul sĕ măcelăréscă pe toţî streinii, pentru-că au declarat rĕsboiŭ Chinei, atăcând forturile din Taku.

La începutul asediului, artileria strĕinilor se compunea dintr'un singur tun vechiŭ, care servise Englesilor în 1860. Fusese descoperit de un tunar american în prăvălia unui anticuar, a fost aşedat pe o lafetă rusésca şi s'au mai găsit muniţiunî italienescî de carî s'au putut servi. A fost botezat „Tunul internaţional“.

Chinesii esecutau în fiă-care nópte retranşamente destinate a-i apropia de zidurile legaţiunei; asediaţii deşteptându-se, vedeau nouĕ ziduri mai apropiate cu câte-va picióre, decât cele din ajun. La un moment se puteau chiar audi oficerii chinesî vorbind între ei. In timpul celor din urmă două nopţî de asediu, ei conjurau pe ómenii lor sĕ şarjeze pe strĕinî şi sĕ-i extermine înainte de sosirea trupelor de ajutor. Soldaţii însĕ rĕspundeau, că nu pot înfrunta baionetele.

In nóptea, care a precedat întrarea aliaţilor, Chinesii au tras asupra legaţiunei mai multe mii de glónţe.

Cele din urmă cincî dile ale înaintărei spre Peking au fost cele mai penibile. Termometrul arăta 30—40 centigrade şi chiar mai mult. Nicî o umbră, nimic decât lanurî de grâu şi nisip, mereu nisip, în care se înfigeau piciórele soldaţilor.

Japonesii aveau cea mai bună organisaţie de transport. Ei începeau marşul şi dădeau dovadă de cea mai mare resistenţă. Ei par ca nicî nu se odihneau. Cavaleria şi eclerorii lor esplorau terenul înaintea aliaţilor. Patrulele lor erau mereu în atingere cu Chinesii, carî fugeau lăsând aşternuturile, hainele şi uneltele lor de bucătăriă.

In fiă-care di sute de americanî, doborîţî de căldură, rămâneau în urma colónei, ér trupele indigene din Indii sufereau tot atât ca şi Americanii.

Trupele internaţionale lăsau în urma lor o cantitate de catârî şi cai crepaţî. Soldaţii beau mereu apă de rîu orî de puţ. De aci a resultat o epidemiă de disenteriă.

Marele avantagiu al Ruşilor şi Japonesilor era, că se puneau în marş diminéţa şi séra, când era mai rĕcóre.

Americanii au suferit mult de obosélă, ér pe la sfîrşit ofiţerii lor erau siliţî sĕ facă apel la mândria soldaţilor, ca sĕ nu întrerupă mersul. Adesea ei spuneau: „Nu lăsaţî sĕ vĕ întrécă Englesii, nu lăsaţî pe Ruşî sĕ fi în capul colónei“.

Priveliscea convoiului aliaţilor era ceva unic în lume. Un lung şir de lădî, de vehicule, de vite, se desfăşura pe o distanţă enormă în urma trupelor. Dela carele greóie ale ţĕranilor până la trăsurile boerescî, totul a fost rechisiţionat. Toţî Chinesii, toţî caii, toţî catârii întâlniţî în cale au fost încorporaţî în servicìul transporturilor.

Se vedeau Japonesî purtând cantine, Ruşî cu cămile, Chinesî cu căruţe, hamalî încărcaţî cu lădî, ér pe malul fluviului alţî o mulţime de hamalî trăgeau edec vre-o două sute de juncî greu încărcaţî.

Décă Chinesii ar fi luat din nenorocire ofensiva, tot convoiul aliaţilor ar fi putut fi cu înlesnire capturat; o mică patrulă bine înarmată ar fi fost de ajuns ca sĕ nimicéscă acéstă colónă.

Când demoralisarea inimicului devenise evidentă, generalii părăsiră convoiul în plata Domnului, îngrijind de înaintarea trupelor.

Oboselile impuse trupelor nu pot fi justificate, decât prin necesitate de a înlătura eventualităţî atât de grave.

ULTIME SCIRI.

Washington, 6 Septemvrie. Oficiul de esterne a comunicat guvernului rusesc, că trupele americane nu vor eşi din Peking până când un comunicat oficios nu va documenta, că Ruşii au părăsit Pekingul.

New-York, 6 Septemvrie. Scirî sosite din Shanghai comunică amĕnunte revoltătóre despre masacrările sĕvirşite asupra misionarilor strĕinî de către indigenî. In Tai-yuan-fu, unde se află acum împĕrătésa, 50 de ómenî au fost masacraţî şi cadavrele lor aruncate cânilor. In Chuchau 14 misionarî englesî au fost ucişî cu furcî de fier. Spiritele printre Chinesî sunt grozav de revoltate. Europenii sunt provocaţî prin placate sĕ protesteze contra retragerei trupelor din Peking.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărți:

Scrierĭ literare pentru popor.

„Caractere morale, esemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popórelor vechĭ și moderne“ de *Ioan Popea*, profesor. Cetitorul află în acéstă carte (de aprópe 400 pag.) o comóră nespus de prețiósă de învĕțăturĭ, de mângăierĭ, de însuflețirĭ spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal.

„Carte pentru toțĭ“, întocmită după ideile lui Sam. Smiles, de Teodor V. Păcățian. Prețul 40 banĭ (plus 5 b. porto).

Legende sĕu Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul tul *P. Ispirescu.* Format 8⁰ de 400 pag. Prețul 1 fl. 70 cr. . (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Vallace.* Tomul I conține 532 pag. și costă numai fl. —.75 cr. Ĕr tom II are 508 pag. și costă 70 cr. Intregul op fl. 1.45 cr. (francat fl. 1·60 cr.)

Săpătorul de banĭ, comediă în trei acte. localisată de *A. Popp.* Se recomandă mai ales pentru cei ce vréu sĕ jóce teatru. Prețul 12 cr. . . . (prin postă 14 cr.)

Viéța după mórte, sĕu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul ființei omenescĭ și deșertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P.* Ediția II. Prețul fl. —.50 cr. Cu posta 55 cr).

Nopțĭ de iérnă. novele pentru popor de *George Simu.* Conține novele cu tendințe morale. Form. 4⁰ 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Țiganii, schiță istorică lucrată pentru petrecere după mai mulțĭ autorĭ, de cunoscutul nostru scriitor *I. P. Reteganul.* Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr).

Merinde dela școlă, sĕu învĕțăturĭ pentru popor, de *Dr. G. Popa.* Prețul 60 cr. (cu postă 70 cr.)

Poveștile Bănatului, este o carte mare cu poveștĭ din Bănat, de *G. Cătană*, împărțită în 3 tomurĭ. . . Prețul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

Musa Someșană, poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de *Iuliu Bognariu*. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ și naționale de I. Pop Reteganul. Prețul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu.* Are tendința de-a combate credința deșértă. Prețul 10 cr. (cu porto 12 cr.)

Lira Bihorului, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop.* Prețul 20 cr. . . (cu porto 23 cr.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganul.* Pr. 12 cr. cu porto 15 cr.

Opșagurĭ, cât cioplite. cât pilite și la lume împărțite, de *I. P. Reteganul.* Vre-o 60 de poesii glumețe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

Din trecutul Silvaniei, legende de *V. Russu.* Conține 170 pag. Prețul. 30 cr. era la început 1 fl., acum (cu porto 35 cr.)

Vivia, sĕu Biserica din Cartagine, narațiune istorică, tradusă din italienesce de Dr. *Iuliu Dragoș.* Prețul 70 cr. (+ 5 cr. porto).

„Preotul din Noienĭ“, narațiune istorică din vécul nostru, scrisă de *Arghirobarbu.* Prețul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Părintele Nicolae, schiță din viéța preoților de *G. Simu.* Pr. 30 cr. + 3 cr. porto).

Poesii de *V. R. Buticescu.* Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitărĭ în poesii și prosă la anul nou, diua nascerei și diua numelui, precum și vorbirĭ la diferite ocasiunĭ școlastice, de *G. Simu.* Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Cartea Săteanului, de *Emanuel Părăeanu.* Conține mai multe novele poporale, scrise în stil fórte ușor, și printre ele mai multe poesii, mai ales satirice. Prețul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspin și zimbire, poesii și prosă, de *A. Pop.* Prețul 40 cr. (cu porto 43 cr.)

Rîsete și zîmbete, de *T. V. Gheaja.* cu 254 de anecdote, păcăliturĭ și povestirĭ glumețe. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„Considerațiunĭ istorice asupra asociațiunii popórelor și aplicațiunea lor la *națiunea nóstră* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Prețul 1 fl., (+5 cr. prt.

„Amicul bun“, colecțiune de lectură solidătóre de caracter în direcțiune religiósă-morală, tradusă de prepositul capitular *Ioan Papiu.* Prețul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Septemb. 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.15
Renta de coróne ung. 4%. . . .	90.85
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	120.—
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	99.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.20
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	93.—
Impr. ung. cu premii	160.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin .	141.50
Renta de argint austr.	97.65
Renta de hârtie austr.	97.25
Renta de aur austr.	116.80
Losurĭ din 1860.	132.10
Acții de-ale Băncei austro-ungară .	17.01
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	686.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	678.50
Napoleondorĭ	19.31
Mărcĭ imperiale	118.20
London vista.	242.02½
Paris vista	96.25
Rente de coróne austr. 4% . . .	97.95
Note italiene	90.35

Cursul pieței Brașov.

Din 7 Septembre 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.06	Vênd.	19.10
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.84
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.28
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.71	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vênd.	101.—	

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.